

EU ETELÄ- POHJANMAALLA

JÄÄKARHUJA JA
HUMANOIDIROBOTTEJA.
DIGITAALISAATION ARKIPÄIVÄÄ?

EUROOPAN UNIONI ETELÄ-POHJANMAALLA

Vuosittain ilmestyvä Etelä-Pohjanmaan liiton
EU-tietokeskuksen tiedotuslehti.

TOIMITUSRYHMÄ:

Etelä-Pohjanmaan liiton EU-tietokeskuksen
ja kansainvälistymisen tehtäväalueen
henkilöstö ja viestintäpäällikkö
Hanne Rantala.

YHTEYSTIEDOT:

eu-tietokeskus@etela-pohjanmaa.fi
p. 0400 241 813

TAITTO: Graphic Design Koivuporras

ISSN (Verkkojulkaisu): 2341-5797

Etelä-Pohjanmaan liitto 2020.

PÄÄKIRJOITUS

EUROOPAN SEKAKUORO LÖYSI YHTEISEN SÄVELEN

Osallistuin tutkimukseen, jossa selvitetään Euroopan unionin TEN-T (Trans European Transport Network) -lainsäädännön vaikutuksia alueille. Meillä TEN-T verkostoon kuuluvat päärata ja valtatie 3. Säädökset määräävät väylille yhtenäiset eurooppalaiset laatuvaatimukset. Väylien kehittämiseen on mahdollista saada myös suoraa tukea EU:lta. Raha on tärkeää, mutta nostin esiin myös psykologisen vaikutuksen. Eurooppalaisten pääväylien ulottuminen meidänkin maakuntaamme antaa vahvan viestin siitä, että me olemme tärkeitä ja että me kytkeydymme osaksi suurempaa kokonaisuutta - yhteisöä.

Parasta ja pahinta eurooppalaisuudessa onkin sen yhteisöllisyys. Yhteisössä jokainen jäsen on arvokas ja jokaisella on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa sen toimintaan. Yhteisön moniäänisyys kuitenkin vaikeuttaa ja hidastaa yhteistä päätöksentekoa, toisinaan tuskastuttavalla tavalla. Vastaavasti autokratiassa päätöksenteko on nopeaa ja tehokasta, mutta se taas edellyttää moniäänisyyden tukahduttamista, valitettavan usein myös väkivaltaa käyttäen.

Viime päivät ovat osoittaneet, että tarvittaessa myös EU kykenee tehokkaaseen päätöksentekoon. Elvytysrahaston ja tulevan monivuotisen rahoituskehityksen raameista heinäkuussa saatu sopu varmistanee sen, että tuleva rahoituskausi 2021-27 saadaan käyntiin säällisessä aikataulussa. Olen myös varovaisen toiveikas siitä, että Etelä-Pohjanmaan asema EU-tukien saajana voisi vahvistua. Sen eteen on Etelä-Pohjanmaan liitossa tehty töitä hartiavoimin.

Kaikkien kriisien ja ongelmien keskellä EU on myös Etelä-Pohjanmaalle tae vakaudesta ja vaurauudesta. Meidän tulee olla ylpeästi osa eurooppalaista yhteisöä, käyttää aktiivisesti ääntämme, antaa oma panoksemme ja samalla tehokkaasti hyödyntää ne lukuisat mahdollisuudet, joita EU meille tarjoaa. Tällä kertaa teemana on digitaalisuus. Etelä-Pohjanmaalla on siinä paljon kirittävää. Käytetään uudet EU-tuet hyödyksi ja otetaan niiden avulla tukeva digiloikka tulevaisuuteen.

Antti Saartenoja
Suunnittelujohtaja
Etelä-Pohjanmaan liitto

SISÄLTÖ

- 2 Pääkirjoitus
- 3 EU Etelä-Pohjanmaalla -tapahtumat
- 4 Euroopan unionin digitaali-strategia
- 6 SeAMK IoT Compass Hub yritysten tukena
- 8 Digitalisaatio ja kestävä kehitys
- 10 Digitalisaatio hyvinvointialalla
- 12 Maaseudun yhteisölliset etätyötilat
- 14 WiFi4EU-aloite
- 16 Yhteystiedot

TEKSTI: HANNA MERILÄINEN
KUVAT: ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO

EU ETELÄ-POHJANMAALLA -TAPAHTUMAT VIESTIVÄT EU-RAHOITUKSEN VAIKUTTAVUUDESTA

Etelä-Pohjanmaan liiton EU-tietokeskuksen kulunut vuosi on pyörinyt pitkälti EU Etelä-Pohjanmaalla -tapahtumien ympärillä, joiden järjestämiseen tietokeskus sai erillisrahoituksen Euroopan komission alue- ja kaupunkipolitiikan pääosastolta. Tapahtumasarjan kaksi ensimmäistä tapahtumaa järjestettiin maaliskuun alkupuolella: Alajärvellä 5.3. ja Seinäjoella 9.3. Maaliskuussa oli tarkoitus järjestää myös kolmas tilaisuus Kauhajoella, mutta tilaisuus peruttiin viime metreillä koronaepidemian aiheuttaman epävarmuuden vuoksi.

Kauhajoelle suunniteltu digiasioihin keskittyvä tilaisuus saatiin onneksi siirrettyä ja tapahtuma järjestettiin lopulta webinaarina syyskuun alkupuolella. Webinaarissa kuultiin puheenvuoroja siitä, kuinka EU tukee alueiden digitaalista kehitystä ja miten digiasioita on viety kuluneella EU:n ohjelmakaudella eteenpäin. Puhujavieraana webinaarissa esiintyi pohjalaismeppi **Miapetra Kumpula-Natri**, joka puhui EU:n roolista digitaalisen muutoksen mahdollistajana.

Webinaarin lisäksi EU-tietokeskus toteuttaa syyskuun aikana tiedotuskampanjan, jossa tuodaan esiin maakunnassa käynnissä olevia digitaalisen kehittämishankkeita. Tiedotuskampanjaan osallistui lopulta yli 20 hanketta, joilla on kehitetty muun muassa terveysteknologian ratkaisuja, pk-yritysten digitaalisia valmiuksia, sovelluksia ja pelejä, jotka kannusta-

vat energian säästöön ja kiertotalouteen, maaseutualueiden digitaalista infrastruktuuria sekä maaseudun asukkaiden ja yhteisöjen digitaalisia taitoja.

ALAJÄRVELLÄ TEEMANA YMPÄRISTÖ JA ILMASTO

Alajärven tilaisuutta vietettiin torstaina 5.3. uudella monitoimihallilla. Tilaisuuden yhteydessä järjestetyillä hankemessuilla esittäytyi jopa 20 EU-rahoitteista hanketta, joilla on tuettu erityisesti ilmastoon ja ympäristöön liittyviä toimenpiteitä Etelä-Pohjanmaan alueella. Ajankohtaisseminaariin saatiin puhujavieraaksi pitkänlinjan ilmastopolitiikan asiantuntija **Ismo Ulvila** Euroopan komissiosta, joka avasi kuulijoille Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa.

SEINÄJOEN TILAISUUDESSA TEEMANA TYÖ JA OSAAMINEN

Seinäjoen tilaisuus järjestettiin maanantaina 9.3.2020 Seinäjoen Framilla. Tilaisuuden teemana oli työ ja osaaminen ja hankemessuille osallistui lähes 30 teemaa liittyvää hanketta. Näillä hankkeilla on tuettu muun muassa nuorten työllistymistä ja työelämätaitojen kehittämistä, pk-yritysten innovaatiotoimintaa, kuntouttavaa työtoimintaa, musiikintekijöiden osaamisen kehittämistä, nuorten metsäyrittäjyyttä, terveellisten elämäntapojen edistämistä sekä kylien elinvoimaisuutta.

Seminaariin puhujavieraaksi saapui eurooppaministeri **Tytti Tuppurainen**, joka käsittelee puheessaan EU:n sosiaalista ulottuvuutta sekä tulevan EU-ohjelmakauden näkymiä.

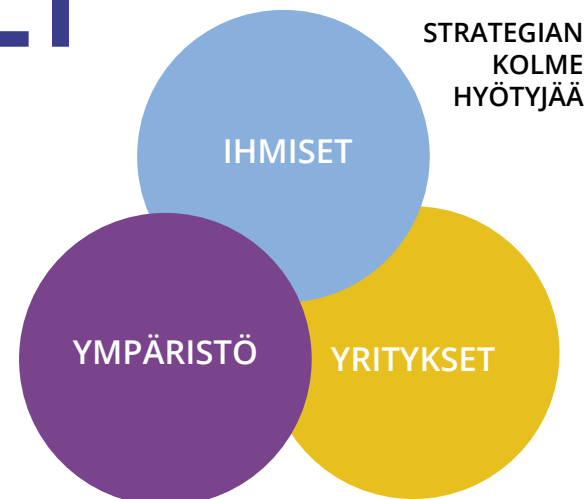
Ismo Ulvila (Euroopan komissio) esitteli Alajärvellä EU:n vihreän kehityksen ohjelmaa.

Eurooppaministeri Tytti Tuppurainen vieraili hankemessuilla.

EUROOPAN UNIONIN DIGITAALISTRATEGIAN KESKIÖSSÄ OVAT IHMISET, YRITYKSET JA YMPÄRISTÖ

TEKSTI: HANNA MERILÄINEN
KUVA: EUROOPAN KOMISSIO 2020

Digitalisaatio ja digitaalisten valmiuksien kehittäminen on yksi merkittävimmistä painopisteistä loppuvuodesta 2019 aloittaneen Ursula von der Leyenin johtaman Euroopan komission ohjelmassa. EU:n digitaalista strategiaa asettaa kunnianhimoisia tavoitteita digitalisaation hyödyntämiselle Euroopassa ja tavoittelee myös globaalia johtajuutta digiasioissa.

Keskeisenä lähtökohtana strategiassa on, että digitalisaatio tulee valjastaa hyödyttämään laajasti kaikkia ihmisistä yrityksiin ja ympäristöön. Ihmisläheisten digiratkaisujen kehittämisellä avataan uusia mahdollisuuksia yrityksille, vauhditetaan luotettavien teknologioiden kehitystä, lisätään yhteiskunnan avoimuutta ja demokratiaa, parannetaan talouden elinvoimaisuutta ja kestävyttä sekä edistetään myös ilmastomuutoksen torjuntaa ja vihreää taloutta.

KOLME TOIMINTALINJAA

Strategia rakentuu kolmen toimintalinjan varaan, joita ovat:

1. Ihmisten hyväksi toimiva teknologia
2. Oikeudenmukainen ja kilpailukykyinen digitalous
3. Avoin, demokraattinen ja kestävä yhteiskunta

1. IHMISTEN HYVÄKSI TOIMIVA TEKNOLOGIA

Strategian ensimmäisen toimintalinjan tavoitteena on valjastaa digitaaliset teknologiat toimimaan ennen kaikkea ihmisten hyväksi. Tällöin keskeistä on ohjata investointeja kansalaisten digitaalisen osaamisen parantamiseen sekä toisaalta myös nopeiden laajakaistaverkkojen käyttöönottoon kaikkialla EU:ssa kodeista kouluihin ja sairaaloihin.

Ihmisten hyväksi toimivan teknologian tavoitteessa korostuu myös kyberturvallisuus ja kansalaisten suojaaminen erilaisilta kyberuhilta, kuten hakkeroinnilta tai henkilötietovarauksilta. Myös tekoälyn kehittämisessä halutaan varmistaa siitä, että ne kunnioittavat ihmisoikeuksia ja ovat kansalaisten luottamuksen arvoisia.

Euroopan superlaskentakapasiteettia halutaan myös parantaa niin, että se palvelee innovatiivisten ratkaisujen löytämistä erityisesti lääketieteessä, kuljetusalalla sekä ympäristöasioissa.

2. OIKEUDENMUKAINEN JA KILPAILUKYKYINEN DIGITALOUS

Oikeudenmukaista ja kilpailukykyistä digitaloutta koskevassa toimintalinjassa keskitytään sekä yrityksille että kuluttajille suotuisan digitalouden toimintaympäristön kehittämiseen. Komission tavoitteena on laatia toimikautensa aikana esitys digitaalisia pal-

veluja koskevasta säädöksestä, jolla lisätään muun muassa verkkoalustojen vastuullisuutta sekä selkeytetään verkkopalvelujen sääntöjä. Säädöksillä halutaan myös varmistaa, että kilpailu yritysten välillä on oikeudenmukaista.

Säännösten lisäksi toimintalinjaan kuuluvilla toimenpiteillä parannetaan innovatiivisten ja kasvavien startup- ja pk-yritysten mahdollisuuksia saada rahoitusta sekä kasvattaa toimintaansa.

3. AVOIN, DEMOKRAATTINEN JA KESTÄVÄ YHTEISKUNTA

Strategian kolmantena toimintalinjana on avoimen, demokraattisen ja kestävä yhteiskunnan rakentaminen digitaalisia teknologioita hyödyntäen.

Uusilla digitaalisilla ratkaisuilla nähdään olevan merkittävä rooli EU:n kunnianhimoisten ympäristötavoitteiden saavuttamisen kannalta, jolloin rahoitusta ja tukitoimenpiteitä halutaan ohjata vahvasti erilaisten vähähiilisten ja vähäpäästöisten teknologioiden kehittämiseen.

Digitalisaatio on muokannut suuresti myös yhteiskuntien rakenteita sekä erityisesti avoimuuteen ja demokratiaan liittyviä periaatteita. Digitalisaatio on avannut mahdollisuuksia uudelleenlaajentamiseen osallistumisen muodoille, mutta mahdollistanut myös disinformaation leviämistä sekä vaarantanut ihmisten yksityisyyden suojaa.

EUROPE FIT FOR THE DIGITAL AGE

#DigitalEU

Toimintalinjan tavoitteissa kansalaisille halutaankin taata entistä paremmat mahdollisuudet valvoa ja suojata heitä koskevia tietoja. Keskeisenä tavoitteena on torjua myös disinformaation leviämistä sekä edistää mediasisällön moniarvoisuutta ja luotettavuutta.

Digitaalisiin järjestelmiin tallentuvaa dataa halutaan myös hyödyntää entistä paremmin ja esimerkiksi terveysalalla tavoitteena on luoda yhteinen eurooppalainen terveysdata-avaruus, jota voidaan hyödyntää muun muassa kohdennettujen tutkimusten, taudinmäärittysten ja hoitojen kehittämisessä.

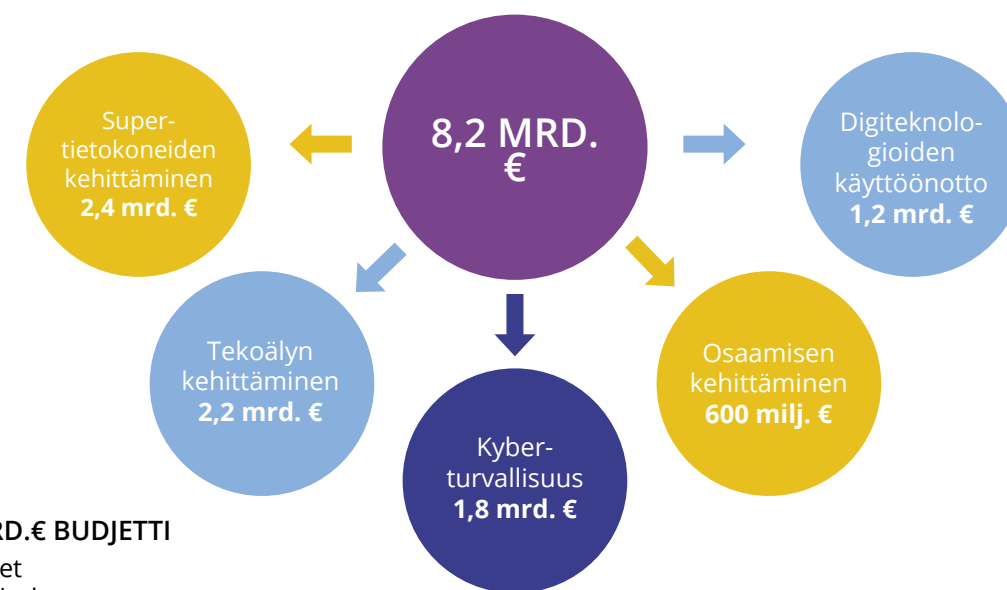
EU DIGIASIOIDEN GLOBAALINA JOHTAJANA

Edellä mainittujen toimintalinjojen lisäksi EU:n digitaalista strategiaa tavoittelee EU:lle globaalia johtajuutta digiasioissa. EU haluaa olla paitsi digitaalouden kansainvälinen esikuva, tukea myös muita kehittyviä talouksia digitalisoitumisessa. Tämän lisäksi unioni haluaa laatia digitaalisia standardeja ja edistää niiden käyttöä maailmanlaajuisesti.

MITEN TOIMENPITEITÄ EDISTETÄÄN

Strategian toimenpiteitä edistetään tulevana vuosina erilaisin aloittein, joilla ohjataan sekä rahoitusta myös lainsäädäntöä, jotka tukevat tavoitteiden toteutumista. Strategian tueksi on laadittu myös erillisiä strategioita tai muita asiakirjoja, jotka tarkentavat edelleen tavoitteita sekä niihin ohjattuja toimenpiteitä. Näitä ovat muun muassa Euroopan datastrategia, Euroopan teollisuusstrategia, tekoälyä koskeva valkoinen kirja sekä pk-yritysstrategia.

DIGITAL EUROPE -OHJELMAN BUDJETTI VUOSILLE 2021-2027

KOKONAISBUDJETTI 8,2 MRD.€ BUDJETTI

- 2,4 mrd. € supertietokoneet
- 2,2 mrd. € tekoälyn kehittäminen
- 1,8 mrd. € kyberturvallisuuden kehittäminen
- 600 milj. € digitaalisen osaamisen kehittäminen
- 1,2 mrd. € digitaalisten teknologioiden käyttöönotto

SEAMK IOT COMPASS HUB – DIGITAALINEN OSAAMIS- JA INNOVAATIO- KESKITTYMÄ ETELÄ-POHJANMAALLA

TEKSTI: HANNA MERILÄINEN
KUVA: SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Seinäjoen ammattikorkeakoulun tekniikan yksikössä on tehty pitkäjänteistä työtä maakunnan valmistavan teollisuuden yritysten digiosaamisen edistämiseksi jo lähes vuosikymmenen ajan.

Tällä hetkellä kehittämis- ja tutkimustoimintaa toteutetaan muun muassa **SeAMK IoT Compass Hub** -nimeä kantavan keskitymän kautta, joka kokoaa yhteen digitaalisiin teknologioihin liittyvää osaamista, palveluita sekä toimijoita niin maakunnasta kuin maakunnan ulkopuoleltakin kansallisesti ja kansainvälisesti.

Keskitymä kuuluu osaksi Euroopan komission vuonna 2016 käynnistämää digitaalisten innovaatiokeskittymien (Digital Innovation Hub – DIH) verkostoa ja SeAMK on samalla ensimmäinen ammattikorkeakoulu, joka on saanut valmistavan teollisuuden kehittämiseen keskittyvän DIH-statusen Suomessa. Euroopan tasolla verkostoon kuuluu tällä hetkellä yli 400

keskitymää ja Suomessa statusen on saanut 18 toimijaa.

VALMISTAVAN TEOLLISUUDEN YRITYKSET TOIMINNAN KESKIÖSSÄ

Digitaalisten innovaatiokeskittymien eli DIH:ien keskeisenä toiminta-ajatuksena on toimia linkkinä teollisuusyritysten, teknologiaa tarjoavien toimijoiden sekä kehittämistoimintaa mahdollistavien kehittäjätahojen välillä. Ydintavoitteena on pk-yritysten kilpailukyyn edistäminen moni eri tavoin.

– Paikalliset yritykset ovat olleet aktiivisesti mukana IoT Compass Hubin kehittämisessä aivan sen alkuhetkistä alkaen ja tällä hetkellä verkostoon kuuluu lähes 20 paikallista valmistavan teollisuuden alalla toimivaa yritystä, kertoo TKI-päällikkö **Ari Sivula**, Seinäjoen ammattikorkeakoulusta.

IoT Compass Hub tarjoaa alueen valmistavan teollisuuden yrityksille erilaisia palveluita, joiden avulla yri-

tykset voivat kehittää osaamistaan. Keskeisiä teemoja ovat muun muassa digitaalinen valmistus, teollinen internet (IoT) sekä robotiikka.

– Palvelutarjontaanamme kuuluu digikyvykkyysmittauksia, joiden tulosten pohjalta yritykset voivat kehittää edelleen toimintaansa digitaaliseen valmistukseen tai teolliseen internetiin liittyen. Lisäksi tarjoamme esimerkiksi digiprojektien mentorointia, henkilökunnan digiosaamisen kehittämistä sekä IoT-pilotteja, joissa yritykset voivat hyödyntää yksikössämme toimivia laboratorioympäristöjä tuotekehitykseen ja testaukseen, Sivula selventää.

DIH-STATUS TUO KANSAINVÄLISTÄ NÄKYVYYTTÄ

Digitaalisen innovaatiohubin statusen saamisella on ollut merkittävä vaikutus SeAMK:ille niin kansallisesti kuin kansainvälisesti.

– DIH-status takaa meille ja koko maakunnalle todella vahvaa kansain-

välistä näkyvyyttä. Sen myötä meidät on Euroopassa tunnustettu luotettavana ja osaavana yhteistyökumppanina erilaisiin yhteistyöprojekteihin ja saammekin erilaisia yhteistyöpyyntöjä ympäri Eurooppaa, kertoo Sivula.

– Verkoston kautta meidän on mahdollista myös vaikuttaa ja saammekin aika-ajoin erilaisia tieto- ja kommentointipyyntöjä osaamisalaamme kuuluvien ohjelmiin, aloitteisiin ja muihin toimenpiteisiin liittyen, Sivula jatkaa.

EU-RAHOITUKSELLA ISO MERKITYS KESKITTYMÄ KEHITTÄMISESSÄ

EU-rahoituksella on ollut merkittävä rooli IoT Compass Hubin kehittämisessä ja keskitymän ympärillä on toteutettu kuluneella EU:n ohjelmakaudella lukuisia kehittämishankkeita eri rahoitusohjelmia hyödyntäen.

Keskeisten paikallisten rahoitusinstrumenttien (Euroopan aluekehitysrahasto, Euroopan sosiaalirahasto ja Euroopan maaseuturahasto) lisäksi tekniikan yksikkö on ollut mukana monissa kansainvälisissä hankkeissa, joita on rahoitettu muun muassa Interreg Europe ja Itämeri -ohjelmista sekä Horisontti 2020 -ohjelmasta.

IOT-COMPASS HUBIN EKOSYSTEEMI

PK-YRITYKSET

EU:N DIGITAALISTRATEGIAN KESKIÖSSÄ

TEKSTI: HANNA MERILÄINEN

Yritykset ovat ihmisten ja ympäristön ohella EU:n digistrategian keskiössä. Toimiva digitalous ja digitaaliset sisämarkkinat rakentuvat kilpailukyisten yritysten varaan muodostaen pohjan Euroopan taloudelliselle ja teknologiselle menestykselle.

EU:n digitaalisstrategiaa tukevassa teollisuusstrategiassa ja siihen liittyvässä pk-yritysstrategiassa linjataan edelleen toimenpiteitä, joilla Euroopan unioni pyrkii edistämään pk-yritysten kilpailukykyä ja digitaalisia valmiuksia.

TEOLLISUUSSTRATEGIA HALUAA VARMISTAA YRITYSTEN KILPAILUKYVYN

Teollisuusstrategian avulla halutaan varmistaa eurooppalaisten yri-

ten kilpailukyyn sisämarkkinoilla ja kansainvälisesti. Tavoitteena on, että Euroopan teollisuus kehittyä vihreämmäksi ja digitaalisemmaksi, siirtyä kiertotalouteen säilyttäen samalla kansainvälisen kilpailukyynsä.

Teollista muutosta edistetään muun muassa syventämällä digitaalisia sisämarkkinoita, ohjaamalla investointeja ja rahoitusta digitaalista siirtymää edistävälle toimenpiteille, koulutusta kehittämällä sekä tukemalla teollisuudenalojen kehittymistä kohti ilmasto-neutraaliutta.

PK-YRITYSSTRATEGIA LINJAA TOIMENPITEITÄ

Pk-yritysstrategia linjaa tarkemmin toimenpiteitä yritysten kehittämiseksi. Strategia tunnistaa kolme aluetta, jossa tarvitaan kehittämistoimenpi-

teitä. Ensinnäkin, yrityksiä pitää tukea vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä. Vihreän siirtymän kohdalla muun muassa Enterprise Europe Networkin yhteyteen on tarkoitus perustaa kes-tävyysneuvot, jotka tukevat yrityksiä toimintatapojen muutoksessa.

Digitaalisten valmiuksien parantamiseksi tavoitteena komissio haluaa kehittää digitaalisten innovaatiokeskittymien toimintaa ja perustaa niitä kaikkialle Eurooppaa.

Toiseksi, sääntelyn ja sopimusten kautta halutaan kehittää sisämarkkinoiden toimivuutta sekä edistää kaupankäyntiä EU:n ulkopuolelle.

Kolmanneksi, komissio haluaa parantaa yritysten rahoituksen saamista. Tavoitteena on kehittää muun muassa mekanismeja, joilla pk-yritykset pääsevät paremmin käsiksi pääomasijoituksiin.

EU:N DIGITAALISTRATEGIA TUKEE VIHREÄÄ SIIRTYMÄÄ

TEKSTI: HANNA MERILÄINEN

Ympäristö on yksi EU:n digitaalistrategian kolmesta keskeisestä hyötyjästä. Uusilla digitaalisilla ratkaisuilla nähdään olevan merkittävä rooli EU:n kunnianhimoisten ympäristötavoitteiden saavuttamisen kannalta, ja rahoitusta ja tukitoimenpiteitä halutaan ohjata vahvasti erilaisten vähähiilisten ja vähäpäästöisten teknologioiden kehittämiseen. EU:n tavoitteena on olla ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä.

Teknologioita voidaan hyödyntää esimerkiksi energiaverkostojen kehittämisessä, maatalouden täsmäviljelyssä, liikenteessä ja uusien liikkuvuusratkaisujen kehittämisessä sekä rakennusten älykkäissä ja energiatehokkaissa ratkaisuissa. Tekoäly, superlaskenta ja tietopoolit mahdollistavat myös paremman ilmastokriisiä ja ympäristöä koskevan analysoinnin ja päätöksenteon.

Strategia tunnistaa myös tarpeen pienentää tieto- ja viestintäteknologiasektorin (TVT) hiilijalanjälkeä, jonka osuus esimerkiksi sähkönkulutuksesta on tällä hetkellä noin 5-9 %. Strategian mukaan erilaisten teknologioiden avulla voidaan kuitenkin vähentää päästöjä jopa 7 kertaa enemmän kuin mitä TVT-sektori tuottaa ja vähentää päästöjä jopa 15 % maailmanlaajuisesti.

EU:N ILMASTONEUTRAALIUDEN TAVOITTEITA TUETAAN SEURAAVILLA TAVOILLA:

1. EU:n teollisuusstrategia tukee vahvasti talouden vihreää siirtymää
2. Parannetaan Euroopan kykyä ennustaa ja hallita ympäristökatastrofeja
3. Tuetaan vahvasti kiertotaloutta ja energiatehokkuutta
4. Käynnistetään elektronisten laitteiden kierrätystä koskeva aloite
5. Tehdään datakeskuksista ja tieto- ja viestintätekniikan infrastruktuureista ilmastoneutraaleja vuoteen 2030 mennessä
6. Käytetään hyväksi tekoälyä, 5G-verkkoja, pilvi- ja reunalaskentaa sekä esineiden internetiä ilmastomuutokseen vastaamiseksi ja ympäristönsuojelun edistämiseksi
7. Tuetaan automatisoitua ja verkottunutta liikennettä, joilla vähennetään liikenteen päästöjä ja ruuhkia sekä parannetaan liikkuvuutta

PELIT OHJAAVAT

KÄYTTÄYTYMISTÄ EKOLOGISEMPAAN SUUNTAAN

TEKSTI: HANNE RANTALA

Virtuaalinen jääkarhu Thun ei ole tyytyväinen. Olet mahdollisesti jättänyt valot sammuttamatta, asuntosi lämpötila on liian korkea tai kotitaloudestasi on kertynyt liikaa jätettä. Vai onko vedenkulutuksesi ollut liiallista? Thun on mobiililaitteessa asustava maskotti, joka raportoi eleillään ja ilmeillään siitä, miten se suhtautuu vaikkapa energiankulutukseesi.

– Kotimaskottipelissä tavoitteena on luoda pelin avulla tunneside virtuaaliseen hahmoon ja lopulta muuttaa käyttäjän asumistottumuksia, taloustieteen professori **Panu Kalmi** Vaasan yliopistosta kertoo.

Kierrätyspeli sen sijaan opastaa käyttäjänsä oikeisiin valintoihin jätteiden kierrätyksessä. Pelissä ansaitaan pisteitä oikein lajitelluista jätteistä sekä nopeudesta. Pelissä kuvataan myös tyhjennettävän talon omistajaa, jonka tunnetilat näkyvät hänen kasvoiltaan.

Sekä Kotimaskottipeli että Kierrätyspeli on luotu Vaasan yliopiston Pelilliset energia- ja kiertotalousratkaisut (PEEK) -hankkeessa. Hankkeen kehityskohteena ovat oman talouden hallinnan, energiatehokkuuden ja kiertotalouden pelilliset ratkaisut, joi-

hin liittyy merkittävää liiketoimintapotentiaalia.

Hankkeessa on nähty yhtä tärkeäksi pelit ja niiden kehittäminen, kehittämisprosessin synnyttämä yhteistyö kuin peleissä tapahtuva oppiminenkin. Peli-ideoita on pyöritely työpajoissa ja jatkojalostettu pelijameissa. Jamit ovat koonneet yhteen pienten ohjelmistoyritysten edustajia, ja niissä kehityskelpoisimmat peli-ideat ovat jalostuneet toimeksiannoiksi.

– Hankkeen kohderyhmää ovat Etelä-Pohjanmaan alueen kasvuhakuiset teknologiayritykset, energia- ja kiertotalousalojen yritykset, mutta myös isompia yrityksiä on saatu mukaan hankkeen toimintaan. Esimerkiksi Lakeuden Etapin kanssa on sovittu siitä, että pyrimme pilotoimaan Kierrätyskisa-peliä yhteistyössä heidän kanssaan, sanoo Kalmi.

Kotimaskotti ja Kierrätyspeli ovat jo valmiita. Kolmantena toteutetaan oman talouden hallintaa tukeva talouspeli, jonka idea lähti lentoon niin ikään jamien pohjalta.

– Pelit ovat EAKR-hengen mukaisesti vapaasti saavutettavissa. Materiaali on julkista, eli jos ulkopuolinen taho haluaa lähteä niitä kehittämään, se on mahdollista, Kalmi muistuttaa.

Kotimaskotissa kotia mitataan huonekohdaisilla antureilla, jotka mittaavat muun muassa lämpöä, ilmankosteutta sekä veden- ja sähkönkulutusta. Pelin idea perustuu oletukselle, että ihmiset haluavat pitää eteisessä asuvan jääkarhunsu tytytyväisenä.

PELILLISET ENERGIA- JA KIERTOTALOUSRATKAISUT

- Hanketoteuttaja: Vaasan yliopisto
- Toteutusaika: 1.1.2019 -31.12.2020
- Rahoitusohjelma: Euroopan aluekehitysrahasto
- Hankkeen kotisivut: www.univaasa.fi/peek

Työpajojen ja pelijamien myötä pelien kehittämisestä kiinnostuneille tarjoutui erinomaisia mahdollisuuksia verkostoitumiselle. Lisäksi kehityskelpoisimmiksi todettujen peli-ideoiden esittäjille avautui mahdollisuus lähteä jatkokehittämään ideaansa toimeksiannon pohjalta.

TEKNOLOGIAN KÄYTTÖ TUTUKSI HYVINVOINTIALALLA

TEKSTI: HANNE RANTALA
KUVAT: SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Seinäjoen ammattikorkeakoulun tiloihin on valmistunut kotia muistuttava tila, jossa kävijän saattaa ottaa vastaan lähes ihmisen kokoinen humanoidirobotti – tai kaksi. Kyseessä on Etelä-Pohjanmaan hyteAI -hankkeessa rakennettu demonstraatioympäristö, jonka tarkoituksena on esitellä hyvinvointiteknologiaa mahdollisimman monipuolisesti.

– Hyvinvointiteknologiat ovat maailmanlaajuisesti voimakkaasti kehittyvä teknologian muoto, ja niiden tulo hy-

vinvointialalle Suomessa on väistämätöntä jo lähivuosina. Teknologioiden käyttöönotolla olisi alalla merkittävää potentiaalia, hankkeen projektipäällikkö **Jaana Vainionpää** sanoo.

Seinäjoen Home of Wellbeing (Sei-HoW) -nimeä kantava demonstraatioympäristö toimii esittely- ja testausympäristönä. Se palvelee sekä hyvinvointialan pienyrittäjiä että uusia teknologioita kehittäviä yrityksiä. Lisäksi laitteita pääsevät kokeilemaan myös erilaiset asiakas- ja potilasryhmät. Esillä on laitteistoa laaja skaala

Humanoidirobotti vahtii SeiHow'n keittiötä. Esillä on lisäksi muun muassa älyjääkaappi, joka osaa välittää tietoja sisällöstään eteenpäin.

aina kuumemittarista RehabWall-kuntoutuskokonaisuuteen saakka.

– Tila on Suomen oloissa poikkeuksellisen hyvin varusteltu. Esillä on laitteita, joita muualla ei vielä ole. Esimerkiksi robottirollaattori ja toinen humanoidiroboteistamme ovat maassamme ainoita laatuaan, kertoo Vainionpää.

Tällä hetkellä teknologioita on saatavilla paljon ja valmistajia tulee markkinoille yhä enemmän. Hyvin-

TEKOÄLY, MOBILE HEALTH JA ROBOTIIKKA HYVINVOINTIALAN UUDISTAJINA ETELÄ- POHJANMAALLA

- Hanketoteuttaja:
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
- Toteutusaika:
investointihanke 1.1.2019-30.6.2021,
kehittämishanke 1.1.2019-30.6.2021
- Rahoitusohjelma:
Euroopan aluekehitysrahasto
- Hankkeen kotisivut:
www.seamk.fi/yrityksille/tutkimus-kehittaminen-ja-innovointi-seamkissa/etela-pohjanmaan-hyteai/

Älykodin makuuhuoneesta löytyy esimerkiksi tyynyä muistuttava Somnox-unirobotti, jonka tehtävänä on auttaa käyttäjänsä nukahtamaan.

vointialan pienyrittäjissä voi juuri omaan tarpeeseen soveltuvaa ratkaisua olla kuitenkin vaikeaa löytää. Demonstraatioympäristössä vaihtoehtoihin on mahdollista tutustua rauhassa ilman paineita hankinnasta.

TIETO LISÄÄ MUUTOSVALMIUTTA

Teknologioiden hyödyntämisen esteenä ovat usein varautuneet asenteet. Vainionpää muistuttaa, että kyse voi olla vääristä mielikuvista: teknologian hyödyntäminen ei aina tarkoi-

ta robotin käyttämistä hoivatyössä. Esimerkiksi monet mobiiliratkaisut voisivat helpottaa yhteydenpitoa palveluntarjoajan, asiakkaan ja omaisen välillä. Tämän tyyppisten ratkaisujen käyttöönotto ei vaadi suuria investointeja.

– Teknologia ei vähennä kontakteja asiakkaaseen, vaan voi lisätä niitä. Esimerkiksi virtuaalitapaamisia asiakkaiden kanssa voidaan lisätä palveluvalikoimaan, vaikka kotikäyntien määrä pysyisikin samana. Lisäksi teknologia voi tuoda helpotusta henkilöstön työ-

kuormaun ja kiireeseen.

Hankkeessa luodut puitteet tarjoavat erinomaiset lähtökohdat siihen, että tietoisuutta aiheesta saadaan lisättyä ja samalla heräteltyä alueen yritysten kiinnostusta uusien ratkaisujen hyödyntämiseen.

– Työmme tähtää siihen, että Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialan pk-yrityksillä olisi yhä parempi käsitys tekoälyn, mobiilin terveysteknologian ja robotiikan luomista mahdollisuuksista tulevaisuuden liiketoiminnalle, summaa Vainionpää.

INTENCIVE-HANKKEESSA KARTOITETAAN JA JAETAAN HYVIÄ KÄYTÄNTÖJÄ TERVEYS- JA HYVINVOINTITEKNOLOGIASSA

TEKSTI: HANNA MERILÄINEN
KUVA: ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO

Etelä-Pohjanmaan liitto ja Seinäjoen Ammattikorkeakoulu ovat mukana kansainvälisessä INTENCIVE-hankkeessa, jossa edistetään terveys- ja hyvinvointiteknologioiden käyttöönottoa viidellä Euroopan alueella. Hanke pyrkii löytämään ratkaisuja, joilla pystytään vastaamaan erityisesti väestön ikääntymisen sekä vähenemisen haasteisiin maaseutumaisilla alueilla. Hankkeessa partnerit tunnistavat alueillaan yhdessä sidosryhmiensä kanssa ikääntyneisiin liittyviä terveys-

ja hyvinvointiteknologian hyviä käytäntöjä ja jakavat näitä kokemuksia toistensa kanssa. Hankkeen lopuksi kukin partneri tekee toimintasuunnitelmat uusien ja tarpeellisten teknologiaa hyödyntävien ratkaisujen tuomista omalle alueelleen.

Hyviä käytäntöjä arvioidaan hankkeessa eri käyttäjäryhmien toimesta tanskalaisella Bikva-mallilla, jota on muokattu sopimaan hankkeen tarkoituksiin. Bikva on asiakaslähtöinen arviointi- ja kehittämismenetelmä, jonka lähtökohdista ovat asiakkaiden näke-

INTENCIVE - INNOVATION AND TECHNOLOGY ENHANCING CUSTOMER ORIENTED HEALTH SERVICES

- Partnerit (Suomi):
EP-liitto (pääpartneri) ja SeAMK
- Partnerimaat: Suomi, Unkari, Malta, Ranska ja Espanja
- Hankeajka: 1.8.2019-31.1.2023
- Rahoitusohjelma: Interreg Europe
- Verkkosivut:
www.interregeurope.eu/intencive/

Sanna Inkeri Etelä-Pohjanmaan liitolta toimii hankkeen projektipäällikkönä ja kv-asioiden päällikkö Pia Kattelus tukee hankkeen toimissa.

RURAL WORKING HUBS

– YHTEISÖLLISET ETÄTYÖTILAT MAASEUDULLA

TEKSTI: HANNA MERILÄINEN
ARTIKKELIKUVA: KATRI KORPELA
KUVITUSKUVAT: LEADER AISAPARI

Kuluvana vuonna monet yritykset ja organisaatiot ovat ympäri Suomen ja Euroopan otaneet valtavan digiloikan, kun erityisesti tietotyötä tekevät työntekijät siirtyivät tekemään töitä kotoaan käsin. Nyt saadut positiiviset kokemukset etätyöskentelyn toimivuudesta johtavat varmasti myös siihen, että monilla työpaikoilla etätyöskentelystä on tulossa uusi normaali.

Maaseudulle etätyöskentelyn yleistyminen on ennen kaikkea mahdollisuus. Työntekemisen paikkariippuvuuden hälvetessä maaseudulla asuminen helpottuu eikä etäisyys kodin ja työnantajan toimipisteen välillä ole enää yhtä merkitsevä tekijä työ- tai asuinpaikkaa valitessa. Etätyöpisteiksi sopivia tiloja löytyy monia maaseudulta, kuten kylätalot, matkailutoimijoiden tilat ja tyhjäntoimistotilat.

ETÄTYÖMAHDOLLISUUDET AISAPARIN ALUEELLA

Etelä-Pohjanmaalla **Leader Aisapari** on tarttunut maaseudun etätyötilojen kehittämiseen alkuvuodesta 2020 alkaneessa kansainvälisessä Rural Working Hubs -kehittämishankkeessa, jossa kartoitetaan hyviä toiminta-

malleja ja jaetaan tietoa etätyötilojen mahdollisuuksista suomalaisten ja irlantilaisten hankekumppaneiden kesken.

– Paikallisella tasolla kokoamme hankkeessa yhteen alueella toimivia etätyötiloja, edistämme uusien etätyötilojen syntymistä sekä tiedotamme etätyöskentelytilojen tarjonnasta alueella, kertoo hankkeen projektipäällikkö **Heli Talvitie** Leader Aisaparista.

Keväällä tehdyssä kartoituksessa Aisaparin alueelta löytyi 14 erilaista etätyötilaa, jotka on listattu Aisaparin verkkosivuille.

– Verkoston kokoamisen lisäksi pyrimme edistämään etätyötilojen yhteistyötä, esimerkiksi yhteisen markkinoinnin suunnitteluun. Hankkeen edetessä listalle saadaan toivottavasti myös uusia etätyötiloja, Talvitie tarkentaa.

YHTEISÖLLISEN ETÄTYÖTILAN EDELITYKSET

Hankkeessa jaetaan tietoa erilaisista etätyötilojen toimintamalleista ja kartoitetaan hyvän ja toimivan etätyötilan edellytyksiä.

– Haluamme vahvistaa alueellamme

RURAL WORKING HUB – MAASEUDUN YHTEISÖLLISET ETÄTYÖTILAT

- Hankekaika: 1.12.2019-31.12.2021
- Hankekumppanit: Leader Aisapari, Järviseudun yrityspalvelu Oy ja Longford Local Community Development Committee, Irlanti
- Rahoitusohjelma: Euroopan maaseuturahasto, Leader

LEADER
Aisapari

 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Mäenpään kylätalolla, Kauhavalla on hyvät nettiyhteydet ja kylätalon tunnelmaa töiden tekoon. Tilat sopivat satunnaiseen työnteekoon.

erityisesti yhteisöllisten etätyötilojen kehittämistä, joiden menestymisen resepti koostuu toimivan toimistoinfrastruktuurin ohella myös inspiroivasta työyhteisöstä ja työympäristöstä, Talvitie selventää.

– Tällöin pienilläkin asioilla, kuten mukavilla etätyökavereilla, hyvällä kahvilla tai työpisteeltä avautuvalla maisemalla on suuri merkitys siihen, miten etätyötila vetää ihmisiä puoleensa, Talvitie jatkaa.

Etätyötilojen alueellisia tarpeita kartoitettiin hankkeessa kesällä 2020 toteutetun kyselyn avulla. Kysely kohdennettiin alueen asukkaille, vapaa-ajan asukkaille ja alueelta pois muuttaneille.

– Vastauksista käy selväksi, että Järviseudulla on selkeästi tarve etätyötiloille. Niitä tarvitsevat sekä mökkiläiset että vakituiset asukkaat. Etätyötiloissa tärkeimmäksi asiaksi koetaan työrauha ja hyvät tietoliikenneyhteydet. Etätyöpisteen ominaisuudet tulisi olla sellaiset, että se on parempi vaihtoehto kuin kotitoimisto, Talvitie kertoo.

Kyselyssä tiedusteltiin myös, että voisiko loman ja työntekemisen yhdistää, mihin jopa 67 % vastaajista vastasi myönteisesti.

Evijärven kirjasto on auki myös omatoimikirjastona ja kirjaston lukusalissa on sopivat puitteet myös etätyönteekoon.

– Tässä on markkinoinnin paikka olemassa oleville etätyöpisteille ja tuotekehityksen paikka matkailutoimijoille, Talvitie pohtii.

Tietoa etätyötiloihin liittyvistä käytännöistä ja toimintamalleista on jaettu keväällä webinaarien välityksellä ja syksyllä on luvassa lisää tiedonvälitystä työpajoissa ja webinaareissa.

– Suunnitelmissa on tutustua hyviin käytäntöihin Irlannissa ja vastavuoroisesti esitellä Aisaparin alueen hyviä käytäntöjä irlantilaisille, mutta koronan vuoksi suunnitellut opintomatkat

keväälle jouduttiin perumaan, Talvitie kertoo.

Opitut käytännöt kootaan hankkeen lopussa käsikirjaan, joka on vapaasti jaossa kaikille etätyötilojen perustamisesta ja kehittämisestä kiinnostuneille tahoille.

ILMAINEN WIFI

EUROOPPALAISILLE

TEKSTI: HANNA MERILÄINEN
ARTIKKELIKUVA: EUROOPAN KOMISSIO
EVIJÄRVEN KUVAT: JUSSI FÖRSTI

Toimivien verkkoyhteyksien takaaminen kaikille eurooppalaisille asuinpaikasta ja ansiotasosta rippumatta on ollut pitkään Euroopan komission tavoitteena ja monissa yhteyksissä niistä on puhuttu jopa EU:n kansalaisten perusoikeutena.

Asiaa edistääkseen Euroopan komissio käynnisti vuonna 2018 WiFi4EU-aloitteen, jonka avulla tuetaan laadukkaiden Wi-Fi-yhteyksien asentamista julkisille paikoille, kuten puistoihin, aukoille, julkisiin rakennuksiin, terveyskeskuksiin ja museoihin.

Aloitteen keskeisenä toimenpiteenä on ollut jakaa Euroopan kunnille 15 000 euron rahoitusseteleitä, joilla kunnat voivat kattaa avointen langattomien verkkojen asennus- ja laitekustannuksia. Aloitteen kokonaisbudjetti on ollut yhteensä 120 miljoonaa euroa, joka mahdollistanut rahoituksen lähes 9000 kunnalle. Ohjelman aikana on järjestetty kaikkiaan neljä hakukierrosta, joista viimeinen järjestettiin kesäkuussa 2020.

RAHOITUSTA YHDELLETOISTA ETELÄ-POHJANMAAN KUNNALLE

Etelä-Pohjanmaan kunnat ovat olleet erittäin aktiivisia rahoituksen hakemisessa ja menestyneet hauissa myös todella hyvin, sillä maakunnan 17

kunnasta jopa 11 kuntaa on saanut myönteisen rahoituspäätöksen. Tulos on hyvä myös valtakunnallisesti, sillä koko Suomesta rahoitusta myönnettiin yhteensä 53 kunnalle.

Syksyllä 2018 järjestetyllä ensimmäisellä hakukierroksella rahoitusta saivat Kurikka ja Evijärvi. Toisella hakukierroksella (kevät 2019) rahoitusta sai Ähtäri. Kolmannella hakukierrok-

sella (syksy 2019) peräti kuusi kuntaa menestyi hauissa, kun Alavus, Isojoki, Lappajärvi, Lapua, Teuva ja Soini saivat kaikki myönteisen rahoituspäätöksen. Neljännellä ja viimeisellä kierroksella (kesä 2020) menestyivät vielä Kauhava ja Kauhajoki. Yhteensä rahoitusta ohjautui maakuntaan aloitteesta siis 165 000 euroa.

HAKUKIERROS	SAAJAT (LKM)	SAAJAT ETELÄ-POHJANMAALLA
HAKUKIERROS 1 (SYKSY 2018)	2600	EVIJÄRVI JA KURIKKA
HAKUKIERROS 2 (KEVÄT 2019)	3400	ÄHTÄRI
HAKUKIERROS 3 (SYKSY 2019)	1780	ALAVUS, ISOJOKI, LAPPAJÄRVI, LAPUA, TEUVA JA SOINI
HAKUKIERROS 4 (KESÄ 2020)	947	KAUHAJOKI JA KAUHAVA
YHTEENSÄ	8727	11 KUNTAA

Rahoituksen hakeminen toteutettiin kunnille hyvin kepeän hakemuslomakkeen avulla, minkä vuoksi lähes 30 000 kuntaa haki lopulta rahoitusta neljän hakukierroksen aikana. Hakemusten läpimenoprosentti oli siis noin 26%. Houkuttelevaa rahoituksesta on tehnyt kunnille myös se, että rahoituksen saamiseksi ei ole edellytetty EU-rahoitukselle usein ominaista omarahoitusosuutta.

KURIKASSA LAAJENNETAAN KAUPUNGIN LANGATONTA VERKKOA

Kurikan kaupunki oli yksi ensimmäisistä WiFi4EU-rahoituksen saaneista kunnista, jossa toimenpiteitä on viety jo konkreettisemmin eteenpäin. Kurikassa rahoitusta on tarkoitus hyödyntää siten, että avointa WiFi4EU-verkkoa tuodaan julkisiin asiakaspisteisiin, joissa toimii muutoin jo kaupungin langaton verkko. Lisäksi avointa verkkoa laajennetaan joillekin ulkoalueille.

– Hyvä esimerkki ulkoalueesta on esimerkiksi Kurikan keskustan alue, jossa julkisesta avoimesta verkosta on hyötyä vaikkapa Kurikan markkinoiden aikana siellä toimiville kauppiaille. WiFi4EU-verkko tulee rajoituksetta kaikille käyttäjille, jotka asioivat julkisissa toimipisteissä tai torikeskuksessa, kertoo kaupungin tietohallintopäällikkö **Ari Nuotio**.

Kokemukset rahoituksen hakemisesta ovat olleet Kurikassa varsin positiivisia, joskin toteutusvaiheessa kustannusten raportointitavat ovat aiheuttaneet pientä pään vaivaa.

– Rahoituksen hakeminen oli itsessään suhteellisen suoraviivaista ja helppoa, mutta rahan tilitystapa verkko- ja rakentajakumppanin kautta osoitautui melko mutkikkaaksi. Kustannusten tilioimiseksi meidän on pitänyt mobilisoida järjestelmään rakentajayritys, mikä on vaatinut monenlaisia raportteja, vakuutuksia ja kuittauksia, Nuotio selventää.

AVOINTA VERKKOA EVIJÄRVEN KUNTAKESKUKSEEN

Evijärvi oli Kurikan ohella toinen Etelä-Pohjanmaan kunta, jolle myönnettiin rahoitusta ensimmäisellä hakukierroksella syksyllä 2018. Verkkoa on alettu fyysisesti rakentamaan Evijärven kuntakeskuksen alueelle kesän 2020 aikana ja verkot aukeavat kunta-

laisten ja vierailijoiden käyttöön alku- syksystä.

– Rakennamme WiFi4EU-verkkoa kuntakeskuksessa Kunnantalon ympäristöön sekä yleisiin tiloihin, kuten nuorisotilaan sekä Antinrinteen hyvinvointiasemalle ja niiden lähiympäristöön, eli niihin paikkoihin, joissa ihmisiä liikkuu ja oleilee. Lisäksi verkkoa laajennetaan myös koulukeskuksen ja kirjaston alueille niin ulos kuin sisätiloihin, kertoo hallintopäällikkö **Mikko Huhtala** Evijärven kunnasta.

Myös Evijärvellä kokemukset aloitteesta ovat olleet positiivisia.

– Hakuprosessi oli yksinkertainen ja tämä on hieno konkreettinen EU:n suoma mahdollisuus parantaa digitaalisia palveluita kuntalaisille. Toivomme kovasti, että verkosta on iloa ja hyötyä alueemme asukkaille, Huhtala jatkaa.

HANKKEITA KÄYNNISTELLÄÄN TEUVALLA JA ISOJOELLA

Avoimen verkon suunnittelua on aloitettu Etelä-Pohjanmaan kunnista myös ainakin jo Teuvalla ja Isojoella, joille molemmille myönnettiin rahoitus syksyllä 2019 järjestetyllä kolmannella hakukierroksella. Molemmissa kunnissa projekteja vie eteenpäin Suupohjan Seutupalvelukeskus.

– Tarkoituksemme on käynnistää hankkeet toden teolla tulevan syksyn aikana, jolloin tulemme määrittämään tarkemmin paikat, johon verkkoa laajennetaan sekä laitteiston, joka soveltuu sekä ohjelman kriteereihin että paikkaan, johon verkot lopulta asennetaan, kertoo **Sami Sjöblom** Suupohjan Seutupalvelukeskuksesta.

Evijärvellä rakennetaan avointa verkkoa kesän 2020 aikana muun muassa kunnantolalle sekä kirjastolle.

Myös avointa verkkoa on tulossa myös koulukeskukseen sisä- ja ulkotiloihin.

EU Etelä-Pohjanmaalla

Europe Direct
Etelä-Pohjanmaa

ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO AUTTAA JA NEUVOO EU-ASIOISSA JA KANSAINVÄLISTYMISESSÄ!

Ota rohkeasti yhteyttä!

YHTEYSTIEDOT:

Antti Saartenoja

Suunnittelujohtaja

p. 050 347 9845

Pia Kattelus

Kansainvälisten asioiden päällikkö

p. 040 6825 537

Hanna Meriläinen

EU-tietokeskus / Projektikoordinaattori

p. 0400 241 813

Sanna Inkeri

Kansainvälisten asioiden suunnittelija

p. 040 162 6150

*Sähköpostiosoitteet ovat muotoa
etunimi.sukunimi@etela-pohjanmaa.fi*

www.epliitto.fi

